

Rémálom az étteremben

Belépek egy étterembe, és még körülnézni sem volt időm, máris érkezik felém a nyávogón hangzó köszöntés: „Sziiaa!” Azonnal tudom, hogy rossz helyen járok, de az alapvető jóhiszeműségem okán eldöntöm, hogy maradok. A hang tulajdonosa egy 20-22 éves, főlösképpen agyonfeszített cicababa, aki éppen két tányért próbál meg kivinni egy asztalhoz, miközben három centis műkörmei belelógnaak a tányér – és persze az étel – belsejébe.

Olyan suta, hogy rossz nézni, de nem róhatom fel neki, mert látszik, hogy a televíziós valóságshow-k nevelték fel. Az arcán buta báj honol, és valahogy egyből látszik rajta, a kisugárzásán, hogy nem a mély beszélgetésekre rendezkedett be.

Nagyon éhes vagyok, úgyhogy nem menekülök el egyből. Kapok helyet is lassan. Bár a kabátomat nem tudom letenni csak a szemközti székre, amely olyan kényelmetlen, hogy az ránézésre is fáj, azért leülök, és reménykedem benne, hogy az ide-oda ingó, nyekergő ülőalkalmatosság nem fog alattam kettétörni, amíg megeszem a kis betevőm.

A gyűrött és itt-ott foltos étlapról kiválasztom a gulyást, mert remélem, hogy azt még egy ilyen helyen sem lehet elszúrni, és tovább nem is megyek, mert érzem, hogy pont elég lesz, ha azt túlélem.

Kivárom azt a negyvennyolc percet, amikorra is sikerül kibilllegnie a cicababa kollégájának, az erősen testszagú, tetovált nyakú, nagy szakállas, pocakos, kigombolt inges hobónak. Helyesbíték: a felső három gombot kigombolós hobónak.

Török egyet a kissé kiszáradt felületű, előre szeletelt „bolti” kenyérből, és szemügyre veszem, ami az asztalomat ételként díszíti. A halvány, majdnem rózsaszín-pirosas színből egyből látszik a gagy paprika minősége. Nem tudom, mit keres benne a hanyagul összecsapkodott petrezselyem, illetve a pár úszkáló egész kömény. Igyekszem mögé nézni, de nehézkes, mert ugyan a paprika színe halvány, de a leves felületét meghatározó zsírréteg vastag, amelyen csak homályosan látok át.

Biztos, ami biztos, rutinosan a csészealátétre szedem a fölösleges zsírt, és reménykedem, hogy a csészealj mélysége elég lesz hozzá. Óvatosan belekanalazok, és ott sem vár semmi bizalomra okot adó csoda. A vízszerűen híg lében kisebb-nagyobb hagymadarabok úszkálnak, és néhány szem plötytyedt mirelitzöldség, amely tápláléknak ugyan nem megnyerő, de ad némi kontrasztot a mindenféle formára és méretre vágott, eltérő mértékben megfőtt, egyébként salátaburgonyának.

A leves illata olyan fokhagymás, mintha csak arra készült volna, hogy vámpírokat üldözzenek vele, de még így is durván átüti az az irdatlan mennyiségű kömény, amelyről a hozzám hasonló érzékeny gyomrú vendég azonnal tudhatja, hogy délután szabad levegős programot lesz érdemes választani, lehetőleg az emberektől messze távoli helyen.

Itt feladom. Lemondok az élményről. Kérem a számlát, és igyekszem föl sem venni a pultból mindvégig engem méregető hobó öntelten megvető pillantásait, inkább elmegyek gyorsan a mosdóba. A szűk és omladozó falú folyosón végig azon gondolkodom, hogy vajon a kabátomat magammal kellett volna-e hoznom, és hogy meg lesz-e mindenem, amikor visszatérek.

A mosdó ajtaját nem lehet bezárni, elromlott, gondolom, a minap – úgy négy-öt éve – történhetett. Az ammónia szaga olyan mély, hogy megpróbálom visszatartani a lélegzetem, miközben végzem a dolgom. Aki csinált már hasonlót, tudja, mi következik. Igen. Amikor igyekszünk minél tovább visszatartani a levegőt, a végén bizony kíméletlenül elfogy a szusz, és ha addigra nem jut ki az ember a bűzfelhőből, akkor bizony egy hirtelen és hatalmas levegővételre kényszerülünk. Az élmény leírhatatlan és egyúttal gyomorforgató. Még jobb is, hogy nem ettem – gondolom magamban. Megmosom a kezem vízzel, mert a kézmosó folyadék láthatóan üres egy ideje, és törülközőpapír hiányában igyekszem lerázni a kezemről a nedvességet, hogy mire visszaérek, könnyedén fizethesek a kalandért.

Mivel a levest nem ettem meg, és mivel a suta cicababa összezsírozta magát, miközben a csészealjba szedett zsírral szambázott a konyha felé, mostanra mindenki utál, és árgus szemekkel figyel. Persze, nem az a kérdés, hogy kifizetem-e ezt a borzalmat, mert ez számukra korrekt leves – az Alföldön így csinálják, mondták nekem, alföldi származású gyerekek –, hanem, hogy mekkora juttot adok a munkájukért. Remegő kézzel benyúlok a pénztárcámba, azon gondolkodva közben, hogy vajon megúszom-e lincselés nélkül, ha ezek után pontosan fizetek, de ekkor végre megcsörren az órám, és felébredek. Hálát adok az égnek, amiért megmenekültem a sötét dráma végső beteljesedésétől. Nagyot sóhajtván ismét becsukom a szemem, és tudatosítom magamban: ez csak egy rémálom volt, ilyen a valóságban nem történhet meg. Vagy mégis?

Ez a kis novella bár a fantáziám szüleménye, ezzel együtt annak minden pontja valóságalapú, és lefogadom,

hogy Te is, Kedves Olvasóm, átélted már ezen történések némelyikét, ahogyan arra is fogadni mernék, hogy hasonló történetek tucatjait tudnád felidézni saját éttermi élményeid közül. Ha így van, akkor sajnos azt kell mondanom, ez nagyon nagy baj.

A vendéglátóhelyeket járva egyre több problémát látok. Sok szolgáltatónak gondot jelent a köszönés, az alapvető kedvesség és figyelem megadása, egy jó kávé elkészítése, egy leves asztalhoz történő kivitele. Az értő étel- vagy borajánlás többnyire ismeretlen fogalomnak számít, pedig meggyőződésem, hogy mindennek nem kellene így lennie.

A gasztronómia nemzeti identitásunk része, és jaj nekünk, ha a fent bemutatott példához hasonló, mostanság elburjánzó tendencia válik mindnyájunk sajátjává! Sajnos számos jel arra mutat, hogy mégis efelé haladunk.

Hiszem, hogy a vendéglátás tanítható és tanulható, és hiszem azt is, hogy a figyelmes és hozzáértő vendéglátásról nem szabad lemondanunk, arra hivatkozva, hogy a világ megváltozott. A világ változása miatt ugyanis nem törvényszerű, hogy az igényességből is alább kellene adnunk, ezért szeretném, ha megfordíthatnánk a fent emlegetett negatív folyamatot.

Mint minden nagy horderejű törekvés, így ez is az egyéni jó cselekedetek és törekvések eredményeinek összessége által válhat pozitív reformmá. Remélem, hogy könyvemmel magam is tehetek valamit ezért a számomra jelentős – és remélem, mások számára is nagy fontossággal bíró – célért! Tarts velem Te is, és változtassuk meg együtt a hazai vendéglátást úgy, hogy arra mindannyian igazán büszkék lehessünk!